

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **EKO-UNIBAU a.s. Praha**, se sídlem Ječná 25, Praha 2, zastoupeného JUDr. Jiřím Cardou, advokátem, se sídlem Vepřek 64, Nová Ves u Mělníka, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31. 1. 2014, č. j. 29 A 74/2013 - 29,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Rozhodnutí krajského soudu

[1] Krajský soud v Brně usnesením ze dne 31. 1. 2014, č. j. 29 A 74/2013 - 29, odmítl žalobu, kterou žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 7. 2013, č. j. 723/570/13, 31148/ENV/13. Krajský soud dospěl k závěru, že stěžovateli se v žalobní lhůtě nepodařilo uvést žádný žalobní bod a zároveň bylo zbytečné stěžovatele vyzývat k doplnění alespoň jednoho konkrétního žalobního bodu ve lhůtě pro podání žaloby, neboť to nebylo objektivně možné z důvodu, že stěžovatel podal žalobu večer posledního dne lhůty k jejímu podání.

II. Kasační stížnost stěžovatele a vyjádření žalovaného k ní

[2] Stěžovatel v kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě uplatnil obecně důvody podle ust. § 103 odst. 1 s. ř. s., konkrétně důvod podle písm. a) spočívající v nesprávném posouzení právní otázky krajským soudem. Namítal, že žaloba obsahovala žalobní návrh spočívající v tom, že správní orgán nesprávně posoudil danou věc a náležitě nezjistil skutkový stav věci. Pokud byl krajský soud názoru, že žaloba neobsahuje ani jeden žalobní bod, měl povinnost ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s. vyzvat stěžovatele k odstranění vad žaloby,

aby tato mohla být věcně projednána. Krajský soud však stěžovatele nevyzval ani nestanovil lhůtu k případnému odstranění vady. Zároveň měl povinnost stěžovatele o tom poučit, což neučinil.

[3] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[4] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené usnesení v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 4, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

[6] Nejvyšší správní soud v první řadě předesílá, že v případě, že je kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele z povahy věci v úvahu pouze kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Nejvyšší správní soud je v řízení o kasační stížnosti oprávněn zkoumat, zda rozhodnutí krajského soudu a důvody, o které se toto rozhodnutí opírá, jsou v souladu se zákonem; jeho úkolem není přímo přezkoumávat samotné žalobou napadené správní rozhodnutí, nýbrž prověřovat, zda soud při takovémto přezkumu postupoval a uvažoval správně. Rozsah přezkumu rozhodnutí soudu je tak vymezen povahou a obsahem přezkoumávaného rozhodnutí. Jestliže krajský soud žalobu odmítl a věc samu neposuzoval, může Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti pouze přezkoumat, zda krajský soud správně posoudil podmínky pro odmítnutí žaloby, nemůže se však již zabývat námitkami týkajícími se merita, tedy toho, zda správní rozhodnutí je zákonné či nikoli (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2009, č. j. 3 As 44/2008 - 80, dostupný na www.nssoud.cz).

[7] Otázkou formulace žalobních bodů a dále otázkou, jak má krajský soud postupovat v případě, že obdrží žalobu, která neobsahuje žádný žalobní bod, se Nejvyšší správní soud již mnohokrát zabýval.

[8] Obecně lze konstatovat, že soudní řád správní stanoví pro každé podání účastníka vůči soudu určité náležitosti, jež toto podání musí splňovat. Pokud je nesplňuje, definuje zákon postup soudu při doplňování náležitostí podání a odstraňování jeho vad. Rovněž definuje další postup soudu a právní následky toho, není-li podání doplněno a vady odstraněny (§ 37 s. ř. s.).

[9] Náležitosti žaloby v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (§ 65 a násl. s. ř. s.) vyplývají v první řadě z § 37 s. ř. s. (zejm. z jeho třetího odstavce), kde jsou stanoveny obecné náležitosti každého podání adresovaného soudu, které se vztahují na všechna řízení podle soudního řádu správního, pokud z jeho ustanovení o jednotlivých typech řízení neplyne (ať již přímo nebo z povahy věci), že podání některé z náležitostí podle § 37 s. ř. s. v rámci daného konkrétního typu řízení nemusí splňovat. Podle § 37 odst. 3 věty první s. ř. s. „*musí být z každého podání zřejmé, čeho se týká, kdo jej činí, proti komu směřuje, co navrhuje, a musí být podepsáno a datováno*“. Další náležitosti podání však jsou pro žalobu proti rozhodnutí správního orgánu stanoveny v § 71 s. ř. s., podle něhož „*musí žaloba kromě obecných náležitostí podání obsahovat a) označení napadeného rozhodnutí a den jeho doručení nebo jiného oznámení žalobci, b) označení osob na řízení zúčastněných, jsou-li žalobci známy, c) označení výroků rozhodnutí, které žalobce napadá, d) žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné, e) jaké důkazy k prokázání svých tvrzení žalobce navrhuje provést, f) návrh výroku rozsudku*“ (odstavec 1). Podle § 71 odst. 2 věty druhé a třetí s. ř. s. „*žalobce může kdykoli za řízení*

žalobní body omezit. Rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body může jen ve lhůtě pro podání žaloby“: V souladu s § 72 odst. 1 s. ř. s. lze „žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Lhůta je zachována, byla-li žaloba ve lhůtě podána u správního orgánu, proti jehož rozhodnutí směřuje“.

[10] V předmětné věci krajský soud shledal, že podání stěžovatele nesplňovalo zejména náležitosti žaloby, jak je stanoví § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení žaloba kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné. Ustanovení § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tak žalobci ukládá povinnost uvést v žalobě konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizovaná) skutková tvrzení, doprovázená (v témže smyslu) konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 4 Azs 149/2004 - 52, č. 488/2005 Sb. NSS).

[11] K požadavku na řádnou formulaci žalobních bodů lze dále odkázat na závěry, ke kterým dospěl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, č. 835/2006 Sb. NSS: „*Ličení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, ke nimž při vyřizování věcí určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. Konkretizace faktů dostatečně substancovanými žalobními body je důležitá nejen z hlediska soudu, tj. pro stanovení programu sporu a vytýčení mezí, v nichž se soud může v souladu s dispoziční zásadou pohybovat, ale má význam i pro žalovaného.*“

[12] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu pak vyplývá, že v důsledku přísné dispoziční zásady v řízení o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu musí žaloba obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Přitom zákon stanoví, že žaloba musí vždy obsahovat alespoň jeden žalobní bod (viz 2. věta ustanovení § 71 odst. 2 s. ř. s.). Pokud žádný žalobní bod neobsahuje, může být tento nedostatek podmínek řízení odstraněn, a to ve lhůtě pro podání žaloby, jak vyplývá z citovaného ustanovení § 71 odst. 2 s. ř. s. Není však dána zákonná povinnost soudu v těchto případech vždy vyzývat žalobce k odstranění těchto vad ve smyslu ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť – takto široce pojmáná - povinnost soudu by zjevně odporovala zmíněné zásadě dispoziční a rovněž zásadě koncentrace řízení, v souladu s nimiž je tento typ řízení koncipován (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 Azs 9/2003 - 40, č. 113/2004 Sb. NSS, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2004, č. j. 4 Azs 3/2004 - 48). Ústavní soulad tohoto přístupu byl potvrzen v usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 1. 2004, sp. zn. IV. ÚS 613/03, jímž byla odmítnuta ústavní stížnost proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 Azs 9/2003 - 40, pro nepřipustnost z důvodu nevyčerpání všech právních prostředků k ochraně práva. Toto nevyčerpání shledal Ústavní soud v „*medbání o ochranu vlastních práv*“ stěžovatele, jenž proti rozhodnutí správního orgánu brojil pouze podáním neobsahujícím žalobní body.

[13] Otázkou formulace žalobních bodů se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve svém rozsudku ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, č. 2162/2011 Sb. NSS. Přiklonil se k výkladu, podle něhož „*je nutno za žalobní bod považovat každé vyjádření žalobce, z něhož byt' i jen v nejhrubších obrysech lze dovodit, že napadené správní rozhodnutí z určitého důvodu považuje za nezákonné. Jinými slovy, náležitost žaloby dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je splněna, pokud jsou z tvrzení*

žalobce seznatelné skutkové děje a okolnosti individuálně odlišitelné od jiných ve vztahu ke konkrétnímu případu žalobce, jež žalobce považoval za relevantní k jím domnělé nezákonnosti správního rozhodnutí“. Povinnost krajského soudu vyzvat žalobce k doplnění žalobních bodů podle § 37 odst. 5 s. ř. s. vznikne podle rozšířeného senátu jediné tehdy, bude-li žaloba podaná v zákonné lhůtě obsahovat žalobní bod alespoň v takto vymezené míře konkrétnosti. Rozšířený senát rovněž zdůraznil, že „*lhůta stanovená v § 71 odst. 2 větě druhé a třetí dopadá nejen na případy, kdy žalobce doplní vedle již obsažených další (nový) žalobní bod, ale i na případy, kdy v žalobě neuvedl žalobní bod žádný; jen v těchto případech uplyne zákonná lhůta (§ 72 odst. 1 s. ř. s.) marně, ve všech ostatních případech je na místě postup dle § 37 odst. 5 s. ř. s.*“ Pokud tedy žalobce neformuluje ve lhůtě pro podání žaloby ani v nejhrubších rysech, s čím v rozhodnutí nesouhlasí, nevzniká krajskému soudu povinnost vyzvat žalobce k odstranění vady žaloby podle § 37 odst. 5 s. ř. s. Závěr, že správní žaloba musí obsahovat žalobní bod ve lhůtě pro podání žaloby, potvrdil také Ústavní soud v nálezu ze dne 1. 12. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 17/09, č. 9/2010 Sb., v němž uvedl mimo jiné, že „*žaloba ve správním soudnictví musí žalobní bod ve lhůtě pro podání žaloby obsahovat. Pokud tomu tak není, je podání pouhým oznámením záměru obrátit se na správní soud se žalobou, které ovšem nemá i při extenzivním výkladu pojmu žalobní bod žádné relevantní účinky*“.

[14] Na výše uvedené závěry rozšířeného senátu zdejšího soudu navazuje další početná judikatura, která akcentuje nutnost individualizace tvrzení v žalobě, aby je bylo možné považovat za žalobní bod. Např. v rozsudku ze dne 24. 6. 2011, č. j. 5 Afs 27/2011 - 37, posoudil Nejvyšší správní soud shodně s krajským soudem jako blanketní žalobu žalobce, který pouze vymezil rozsah žaloby tak, že napadá rozhodnutí žalovaného v plném rozsahu, a rovněž uvedl, že navrhuje zrušení těchto rozhodnutí, přestože byl povinen uvést „*konkrétní (tj. ve vztahu ke žalobci a k projednávané věci individualizovaná) skutková tvrzení, doprovázená (v témže smyslu) konkrétní právní argumentací*“. Zdejší soud se v tomto rozsudku vymezil proti některým předešlým rozhodnutím v obdobných věcech: „*Pokud jde o věc sp. zn. 1 Afs 2/2011 – 55, je tomu spíše naopak, neboť stěžovatelka ve věci, kterou Nejvyšší správní soud posuzoval ve zmiňovaném rozsudku ze dne 4. 5. 2011, č. j. 1 Afs 2/2011 – 55, alespoň uvedla, kdy jí bylo žalobou napadené rozhodnutí doručeno, zatímco v žalobě stěžovatele i tato zákonná náležitost žaloby, významná, jak bude dále vysvětleno, pro případný další postup krajského soudu, zcela absentovala. Ani to, že v nyní posuzovaném případě chyběla v okamžiku, kdy krajský soud obdržel žalobu stěžovatele, o necelé tři pracovní dny delší lhůta k doplnění žaloby, než tomu bylo ve věci sp. zn. 5 Afs 89/2010, neshledal Nejvyšší správní soud za daných okolností jako rozhodující odlišnost, která by sama o sobě měla mít za následek jiné rozhodnutí o nyní posuzované kasační stížnosti.*“ Podobně i v rozsudku ze dne 30. 11. 2011, č. j. 5 As 5/2011 - 680, posoudil Nejvyšší správní soud shodně s krajským soudem jako blanketní žalobu, ve které žalobce „*pouze obecně konstatuje, že „povolení nakládání s povrchovými vodami správním orgánem I. stupně je neoprávněné“.* Takové obecné tvrzení o nezákonnosti správního rozhodnutí prvního stupně zcela jistě neodpovídá nárokům, které na formulaci žalobních bodů ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. klade citovaná judikatura, když z něho nejsou ani v hrubých rysech zřejmé skutkové děje a okolnosti, jež by se vztahovaly konkrétně k případu stěžovatele a které by stěžovatel považoval za relevantní k jím tvrzené nezákonnosti správního rozhodnutí.“ Ke stejnému závěru dospěl zdejší soud v rozsudku ze dne 14. 10. 2011, č. j. 5 Afs 56/2011 - 53, ve vztahu k žalobě, ve které „*žalobce pouze vymezil rozsah žaloby tak, že uvedená rozhodnutí napadá v plném rozsahu; žalobce rovněž uvedl, že navrhuje zrušení rozhodnutí žalovaného. V žalobě jsou dále nadepsány následující rubriky: „Skutkové a právní důvody, pro něž žalobce považuje napadené výroky rozhodnutí za nezákonné“; „Rozpor rozhodnutí s právními předpisy“ a „Nesprávnost rozhodnutí“, a to vždy se sdělením, že žalobce ve lhůtě 10 dnů od podání žaloby tyto jednotlivé části žaloby odůvodní a ve stejné lhůtě též učiní konkrétní důkazní návrhy.*“

[15] V rozsudku ze dne 29. 6. 2011, č. j. 4 As 22/2011 - 59, zdejší soud posuzoval splnění nároků na formulaci žalobních bodů v žalobě, ve které žalobkyně uvedla, že napadá všechny výroky rozhodnutí o rozkladu, neboť v předcházejícím řízení správní orgán porušil

své povinnosti vycházející z právních předpisů a nerespektoval její práva, a že rozhodnutí žalované považuje za nezákonné pro nerespektování zásad řízení. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že takto formulované námitky nepředstavují „žádné konkrétní výhrady vůči napadenému rozhodnutí. Z obsahu žaloby nelze poznat, v čem žalobkyně spatřuje nezákonnost či nesprávnost napadeného rozhodnutí, resp. jaká pochybení vytká. Stěžovatelka totiž v žalobě jen velmi obecně a nekonkrétně vyjádřila nespokojenost s rozhodnutím. To však samo o sobě nebylo dostačující, neboť stěžovatelka v žalobě neprovedla konkretizaci a individualizaci, jak je vyžadováno, a nijak tyto obecné námitky nespécifikovala s ohledem na okolnosti jejího případu. Nejvyšší správní soud konstatuje, že z žaloby nelze ani v těch nejhrubších obrysech dovodit, z jakých důvodů považuje stěžovatelka napadené rozhodnutí za nezákonné, jak je judikaturou požadováno.“ Také v rozsudku ze dne 13. 1. 2012, č. j. 4 Ads 149/2011 - 79, dospěl zdejší soud k závěru, že žalobní bod neobsahovala žaloba, ve které žalobkyně toliko vyslovila nesouhlas se zamítnutím žádosti o invalidní důchod a namítala, že správní orgán nerespektoval rozsudek krajského soudu. Nicméně k dostatečné individualizaci žaloby došlo prostřednictvím dalších podání žalobkyně: „Především však v těchto podáních zapsaných do rejstříku Na, jakož i v podání doručeného Městskému soudu v Praze dne 16. 3. 2011, která všechna správní soudy obdržely ve dvouměsíční lhůtě pro podání žaloby, stěžovatelka laickým způsobem vysvětlila, že její dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav jí neumožnil získat potřebné doby pojištění pro přiznání invalidního důchodu. Tím tedy stěžovatelka vymezila dostatečně určité důvody, pro který považuje žalobou napadené rozhodnutí za přezkoumatelné, takže její žaloba je projednatelná.“ Podmínku konkrétního vyjádření zdůraznil zdejší soud i v rozsudku ze dne 27. 11. 2013, č. j. 8 Afs 31/2013 - 45: „Žalobce je však povinen vylíčit již v žalobě, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit pouze s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez *sowislosti se skutkovými výtkami*.“

[16] Individualizaci žalobního bodu vymezil zdejší soud i jako podmínku pro jeho pozdější doplnění. Například v rozsudku ze dne 18. 7. 2013, č. j. 1 Afs 54/2013 - 36, dospěl k závěru, že „stěžovatelka již v žalobě stručně, nicméně dostatečně určité zformulovala žalobní bod poukazující na nezákonnost rozhodnutí žalovaného, dle nichž spočívá porušení podmínek dotace v tom, že stavba nebyla zkolaudována ke správnému způsobu využití. Stěžovatelka se domnívá, že podstatný je faktický stav. Tvrzení stěžovatelky je jednoznačně individualizované, odlišitelné od dalších skutkových dějů a okolností. Dále je z něho zřejmé i právní hodnocení, totiž že pro posouzení otázky porušení rozpočtové kázně je dle stěžovatelky rozhodující faktické využívání stavby. Stěžovatelka odkazuje na obsah odvolání pouze co do zdůvodnění stavu, proč nebyla stavba zkolaudována již od počátku pro výrobu potravinářských výrobků a nápojů.“

[17] Poněkud volnější přístup, který je odůvodnitelný specifickým postavením cizince v právním prostředí cizího státu, zvolil zdejší soud v některých rozhodnutích v azylových věcech. Přesto i z této judikatury vyplývá požadavek na alespoň základní individualizaci žalobních bodů. V rozsudku ze dne 23. 10. 2013, č. j. 6 Azs 18/2013 - 37, se Nejvyšší správní soud zabýval splněním náležitostí žaloby, kterou krajský soud posoudil za hraniční, nicméně projednatelnou, ale nezabýval se námitkou žalobci hrozícího nebezpečí po návratu do země původu, neboť tento žalobní bod podle něj pro svou neúplnost a nekonkrétnost nesplňoval ani v minimálním rozsahu zákonné požadavky. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že z žaloby bylo seznatelné, že žalobce spatřoval nezákonnost v postupu správního orgánu spočívajícím ve vyhodnocení a posouzení důvodů, které ho vedly k opuštění vlasti, a rovněž uvedl skutková tvrzení, která se týkala hrozícího nebezpečí v zemi původu. Takový způsob individualizace žalobního bodu je ještě akceptovatelný: „Přestože stěžovatel v žalobě podrobně nezvádá další skutkové a právní důvody, má Nejvyšší správní soud za to, že tvrzení v takovém znění splňují minimální požadavky na formulaci žalobního bodu, resp. žalobní body dva. Nejvyšší správní soud tedy přisvědčuje stěžovatelově názoru o existenci nejen prvního, ale i existenci druhého žalobního bodu, kterým se však krajský soud odmítl zabývat.“ V usnesení ze dne 9. 11. 2011, č. j. 9 Azs 15/2011 - 46, posoudil zdejší soud

jako projednatelné žalobní námitky týkající se posouzení důvodů pro udělení mezinárodní ochrany dle ustanovení § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. V této souvislosti žalobkyně v podané žalobě uvedla, že se „žalovaný v rozhodnutí vůbec nezabýval hrozící existencí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu, tento jeho postup byl nezákonný, neboť k tomuto je povinen v každém případě. Žalovaný tak neučinil, neprovedl žádné šetření ani si nevyžádal žádné podklady. Odkázala přitom na čl. 4 odst. 3 písm. c) směrnice Rady 2004/83/ES (kvalifikační směrnice).“ Je zřejmé, že žalobkyně tímto způsobem namítala nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu z důvodu neposouzení hrozící existence vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu, přičemž k dostatečné konkretizaci žalobního bodu došlo vymezením, v čem měla namítaná nezákonnost spočívat.

[18] V rozsudku ze dne 13. 12. 2013, č. j. 1 Azs 15/2013 - 45, které se rovněž týká azylové věci, pak Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že minimální požadavky na formulaci žalobních bodů splnila žaloba, ze které bylo seznatelné, že „žalobce s napadeným rozhodnutím nesouhlasí a napadá je v celém rozsahu, jelikož byl v předcházejícím řízení zkrácen na svých právech. Nezákonnost napadeného rozhodnutí spatřuje v tom, že mu nebyla udělena mezinárodní ochrana ve formě azylu. Po procesní stránce pak žalovanému vytkl, že nepostupoval v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v potřebném rozsahu, nepřiblížil pečlivě ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, neprovedl potřebné důkazy, a nedostatečně své rozhodnutí odůvodnil; tím se měl dopustit porušení § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 4, § 52 a § 68 odst. 3 správního řádu.“ Závěrem žaloby pak žalobce uvedl, že odůvodnění žaloby doplní za pomoci právního zástupce. Z takto formulované žaloby je sice patrné, jaké právní důvody nezákonnosti žalobce uplatňuje (uvádí konkrétní porušená ustanovení právních předpisů), pokud však jde o tomu odpovídající skutková tvrzení, není v žalobě uvedeno prakticky nic.“ Byť zdejší soud již nedisponuje přesným zněním žaloby posuzované v citované věci, jeví se tento závěr v rozporu s podmínkami individualizace žalobních bodů, jak byly uplatněny v rozhodnutích citovaných výše. Žalobce v tomto případě totiž v žalobě žádným způsobem nekonkretizoval, v čem měly spočívat nedostatky hmotněprávního posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany, ani v čem měla spočívat procesní pochybení správního orgánu. Prismatickým závěrům vyslovených rozšířeným senátem v již zmíněném rozsudku ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, tak žaloba neobsahovala žádný žalobní bod. Pokud v tomto případě dospěl první senát k závěru, že alespoň jeden žalobní bod formulován byl, byť nedostatečně přesně, jeví se jeho úvahy v rozporu se závěry rozšířeného senátu. V kontextu ostatní, ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, ovšem představuje tento rozsudek ojedinělý exces. Není proto důvodu, aby byla nyní posuzovaná věc postoupena k rozhodnutí rozšířenému senátu podle § 17 s. ř. s. (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2010, č. j. 1 As 77/2010 - 95, a následující judikatura zdejšího soudu: rozsudky ze dne 28. 7. 2011, č. j. 4 Ads 87/2011 - 134, a ze dne 11. 4. 2013, č. j. 7 As 5/2013 - 38).

[19] V posuzované věci stěžovatel v žalobě pouze uvedl, že „správní orgány nesprávně posoudily danou věc a nebyl zjištěn náležitě skutkový stav“. Podle ustálené judikatury zdejšího soudu, jak byla citována výše, nepředstavuje toto tvrzení žalobní bod, který by umožňoval žalobu projednat.

[20] Pokud jde o nezbytnost výzvy k doplnění žalobního bodu, tak Nejvyšší správní soud ve svých rozhodnutích opakovaně uvedl, že v případech, kdy žaloba neobsahuje žádný žalobní bod, a zároveň již není objektivně možné, že by žalobce žalobní bod ve lhůtě pro podání žaloby doplnil, neexistuje zákonná povinnost soudu vyzývat žalobce k odstranění těchto vad ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť takto široce pojmávaná povinnost soudu by odporovala zásadě dispoziční a zásadě koncentrace řízení, v souladu s nimiž je řízení o žalobě koncipováno (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 Azs 9/2003 - 40, č. 113/2004 Sb. NSS).

[21] Účelem § 37 odst. 5 s. ř. s. je upozornit podatele na vady podání, vyzvat ho k jejich odstranění, stanovit mu k tomu lhůtu a upozornit ho na následky spojené s neodstraněním vad. Lze-li určitou náležitost žaloby účinně uvést či doplnit jen v zákonem stanovené nepřekročitelné lhůtě, má smysl vyzývat k takovému doplnění pouze tehdy, bude-li to vůbec „technicky“ proveditelné a smysluplné. Není tedy a priori vyloučeno, aby taková výzva, zejména za použití moderních komunikačních prostředků byla učiněna v posledních dnech či zcela výjimečně i v poslední den lhůty pro podání žaloby. Soud je přitom povinen takovou výzvu učinit, takže se předtím v přiměřené lhůtě po dojití žaloby na soud (tedy zpravidla v řádu několika dnů po dojití) musí s jejím obsahem seznámit přinejmenším do té míry, aby si mohl učinit úsudek o tom, zda má předepsané náležitosti.

[22] Za okolností daných v předmětné věci nebylo odstranění vad žaloby spočívajících v absenci žalobních bodů možné v důsledku uplynutí lhůty pro podání žaloby, kterou stěžovatel zaslal prostřednictvím datové schránky v poslední den lhůty k jejímu podání ve 21:21 hodin. Nejvyšší správní soud na tomto místě přiměřeně odkazuje na závěry, ke kterým dospěl v rozsudku ze dne 11. 3. 2010, č. j. 7 As 15/2010 – 56: „stěžovatel žalobu podal natolik krátce před skončením běhu žalobní lhůty, že žaloba z důvodů zcela pochopitelných (trvání poštovní přepravy) dorazila na krajský soud již po uplynutí žalobní lhůty, takže nemělo žádný smysl se jakkoli zabývat doplněnými žalobními body. Bylo by tedy ryze formalistické trvat za této situace na povinnosti soudu vyzývat stěžovatele k odstranění takových vad žaloby, které mohly být odstraněny nejpozději téhož dne, kdy blanketní žalobu stěžovatel podal k poštovní přepravě (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2003, sp. zn. II. ÚS 392/01, publ. pod č. 48/30 Sb. nál. a usn., sv. č. 30, str. 17, a na <http://nalus.usoud.cz> a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2009, č. j. 8 Afs 31/2009 - 74, dostupný na www.nssoud.cz). Procesní postup účastníků řízení včetně toho, zda žalobce podá žalobu až v samém závěru lhůty, kdy tak může učinit, souvisí s jeho procesní odpovědností a musí nést případné důsledky, které z jeho vlastního načasování takových kroků plynou.“ V posuzovaném případě tento závěr platí tím spíše, že stěžovatel byl i v řízení před krajským soudem zastoupen advokátem, tedy profesionálem, který má svým klientům zajistit odbornou pomoc, měl by být tedy i nepochybně obeznámen s okolnostmi podání správní žaloby, resp. s jejími náležitostmi. Samotný účel zastoupení je totiž zřejmý: profesionál má garantovat kvalifikované uplatňování práv účastníka řízení (k tomu srov. stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 21. 5. 1996, sp. zn. Pl. ÚS-st 1/96).

[23] Obdobný závěr platí i ve vztahu k povinnosti soudu stanovené v § 36 odst. 1 s. ř. s. poskytnout účastníkům řízení poučení o jejich procesních právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu. Jen v případě, že je to z časového hlediska smysluplné a je možné takový úsudek učinit již ze samotného obsahu žaloby, je krajský soud povinen upozornit stěžovatele, že žalobní body je nutno uplatnit dříve než ve lhůtě ohlášené v žalobě, neboť jen tak k nim bude možno přihlídnout (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2011, č. j. 5 Afs 27/2011 - 37). Stěžovatel ovšem podal žalobu natolik krátce před skončením běhu žalobní lhůty, že krajskému soudu nezbyl žádný časový prostor k tomu, aby zaslal stěžovateli výzvu k odstranění vad žaloby, ale ani k tomu, aby mohl včas zjistit, že byla žaloba podána v poslední den lhůty k jejímu podání, neboť z jejího znění to patrně nebylo (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2003, sp. zn. II. ÚS 392/01, č. 48/30 Sb. nál. a usn., sv. č. 30, str. 17, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2009, č. j. 8 Afs 31/2009 - 74, a ze dne 23. 1. 2014, č. j. 49 Afs 46/2013 - 26).

IV. Závěr a náklady řízení

[24] Ze všech výše uvedených důvodů vyplývá, že napadené usnesení není nezákonné z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Krajský soud správně žalobu odmítl, neboť stěžovateli se v žalobní lhůtě nepodařilo uvést žádný žalobní bod. V řízení tedy nebyla, a to neodstranitelně,

splněna jedna z podmínek řízení. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[25] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a žalovanému žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. května 2014

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu